

nederlandse omroep stichting

ZIENSWIJZE VI

Wat zijn ufo's?

Uitzending : 27 februari 1972

Gaarne vragen wij uw aandacht voor de volgende punten:

1. Teksten van vorige uitzendingen zijn niet meer verkrijgbaar, ook niet tegen betaling.
2. De teksten van de komende programma's kunnen om administratieve redenen niet automatisch worden toegezonden en moeten na iedere uitzending per briefkaart worden aangevraagd met f 1,50 aan geldige postzegels bijgeplakt. (Voor België: met insluiting van 3 internationale antwoordcoupons samen ter waarde van 24 franken).
3. Aan verzoeken om toezending van de tekst aan derden kunnen wij tot onze spijt niet voldoen.

Redactie: Jaap Jongedijk
Jack van Belle

Presentatie: Jack van Belle

Regie: Willem Witteveen

N.O.S. - Zienswijze
Postbus 4000
HILVERSUM

ZIENSWIJZE VI

Wat zijn ufo's?

Uitzending : 27 februari 1972

De omstreeks 12.000 brieven en briefkaarten die wij op onze uitzending over ufo's ontvingen, maken het ons helaas onmogelijk ieder van u persoonlijk te antwoorden. U zult dit ongetwijfeld begrijpen.

Natuurlijk hebben wij wel iedere reactie met grote aandacht gelezen en wij danken u hartelijk voor alles wat u ons heeft geschreven.

De talrijke vragen die ons hebben bereikt, brachten ons tot het besluit een tweede programma aan het ufo-probleem te wijden. Hierin zullen wij zoveel mogelijk vragen van kijkers verwerken.

DIT TWEDE PROGRAMMA HOPEN WIJ UIT TE ZENDEN OP ZONDAG 30 APRIL OM 22.05 UUR OVER NED. II.

Jack van Belle

Presentator:

Dames en heren, helaas heb ik die avond op de hei geen ufo's gezien en evenmin zijn wij per vliegende schotel hier de studio komen binnen-zweven. Het waren een paar kleine grapjes van de regisseur; het waren trucages.

Eén van de vragen, die vanavond aan de orde komen, is: zijn alle opnamen van vliegende schotels trucages?

De laatste jaren zijn er heel wat boeken verschenen, waarin op grond van talloze historische vondsten de stelling wordt verdedigd, dat zo'n 15.000 jaar voor Christus intelligente, buitenaardse wezens onze aarde hebben bezocht en hier als goden zijn vereerd. Zelfs in de Bijbel vinden sommige deskundigen aanknopingspunten voor deze opmerkelijke opvatting. Maar ook later, ja eigenlijk de hele geschiedenis door, zijn er berichten over geheimzinnige hemelschepen en mysterieuze bezoekers uit de wereldruimte.

De laatste 25 jaar is het aantal meldingen van onbekende, vliegende voorwerpen zó hoog opgelopen, dat kranten, regeringen en wetenschapsmensen in alle delen van de wereld zich niet langer afzijdig konden houden en de jacht op de vliegende schotels begon.

Vanavond in de studio Julien Weverbergh, Belgisch auteur en journalist, die na een vijfjarige, intensieve studie samen met een Roemeense collega het eerste deel van een tweedelig boek publiceerde, waarin hij het bestaan van vliegende schotels met een vloed van argumenten verdedigde.

Tweede gast is onze wetenschappelijke medewerker aan de Apollo-uitzendingen, de astronoom drs. Chriet Titulaer, die zich eveneens diepgaand met het ufo-probleem heeft kunnen bezighouden door zijn werk aan de universiteit van Arizona in de Verenigde Staten. Zijn visie hebben wij in de nu volgende film vastgelegd.

FILM

Commentaar:

Vliegende schotels. Wat zijn dat eigenlijk? In de literatuur spreekt men meestal over ufo's. Dat is een afkorting van Unidentified Flying Objects, dus niet-geïdentificeerde vliegende objecten. Deze betiteling is veel algemener, ze geeft nog geen beperking aan de vorm van het vliegende object. Door de geschiedenis heen zijn ufo's waargenomen. De officiële belangstelling begint in juni 1947. Op 24 juni 1947 zag de zakenman Kenneth Arnold vanuit een particulier vliegtuig een aantal voorwerpen in formatie vliegen. Hij beschreef ze als "schotels".

In de kranten werden ze vliegende schotels genoemd. Hoewel er al in 1946 in Zweden 1000 meldingen van ufo's waren, begon de golf van publiciteit met het verhaal van Kenneth Arnold. In de Verenigde Staten startte dus de grote publiciteit en daar zou ook altijd de belangstelling voor de ufo's groot blijven.

Men opperde meteen de mogelijkheid dat de ufo's nieuwe vliegtuigen van een vreemde mogendheid waren. Anderen geloofden in de hypothese dat ufo's bemande ruimtevaartuigen van buitenaardse oorsprong waren.

De belangstelling van de regering voor ufo's was aanvankelijk gering. De Amerikaanse Luchtmacht verzamelde wel meldingen, foto's en films, maar ze deed er weinig mee.

In 1952 komen er opvallend veel meldingen, vooral in korte tijd in de buurt van Washington. In dat jaar startte de Amerikaanse Luchtmacht een nieuw onderzoek onder de titel "Project Blue Book". Onder deze codenaam bestudeerde de Luchtmacht van 1952 tot 1966 de ontvangen meldingen van vliegende schotels, of beter: van ufo's. Van 1947 tot 1965 ontving de Amerikaanse Luchtmacht 10.147 meldingen van ufo's. Hiervan konden 646 gevallen, dat is 6%, niet worden verklaard.

Vervolg commentaar:

Maar wat is geen verklaring?

Laten we als voorbeeld eens kijken naar het jaar 1965, met 887 meldingen.

Hiervan waren er 140 sterren en planeten, 101 meteoren, of populair gezegd, vallende sterren. Verder 9 andere verklaringen, zoals bijvoorbeeld een komeet. 222 gevallen bleken vliegtuigen of condenssporen van straaljagers te zijn.

In 36 gevallen werd een ballon waargenomen. 85 gevallen werden terzijde gelegd, omdat de gegevens onvoldoende waren. Liefst 152 keer nam men een satelliet waar en in 34 gevallen was er sprake van bedrog. Voorts 10 raketten en 9 zoeklichten, met 7 reflecties en 4 gevallen van vuurwerk, totaal 30, werden ten onrechte als ufo beschouwd. 5 keer was het een luchtspiegeling, 3 keer een wolk en 12 keer een vogel. Ten slotte 6 maal een radaridentificatie, 8 verbrande satellieten en 12 fotoanalyses.

Op een totaal van 887 ontvangen meldingen konden er dus 16 niet worden verklaard.

We kunnen nu twee dingen doen. Zeggen: die 16 gevallen op de 887 is niet de moeite waard en ze kunnen ook wel op één of andere manier verklaard worden, als we maar zoeken - of we kunnen zeggen: die 16 onverklaarde gevallen bewijzen, dat ufo's werkelijk bestaan. Tegen deze laatste stelling is eigenlijk heel weinig in te brengen. Ufo's bestaan inderdaad, maar ufo's zijn dan niet meer dan "niet-geïdentificeerde vliegende objecten". Maar zijn dat vliegtuigen van vreemde mogendheden of zelfs buitenaardse bezoekers? We wisten het niet. Project Blue Book werd gekritiseerd. Twee particuliere organisaties in de V.S gingen op eigen houtje ufo-onderzoek doen. De ene organisatie heet N.I.C.A.P. en is gevestigd in Washington. Ze heeft 12.000 leden. De andere heet A.P.R.O., is gevestigd in de stad Tucson in de staat Arizona en heeft 8.000 leden. De kreet klonk door tot in de Amerikaanse Senaat.

Vervolg commentaar:

Uit een bestudering van het rapport dat de luchtmacht over deze zaak uitbracht in 1966, resulteerde een aanbeveling om de zaak toch eens grondiger te onderzoeken. Men wilde een groep onbevooroordeelde wetenschapsmensen van verschillende disciplines op het probleem zetten. De universiteit van Colorado ontving 1 miljoen gulden om zich gedurende 15 maanden hiermee bezig te houden. Uiteindelijk zouden ze bijna twee jaar bezig zijn en het project kostte toen 2 miljoen gulden. Het ligt voor de hand om je nu af te vragen of het gerechtvaardigd was om aan die zogenaamde schotels dit toch wel enorme bedrag van 2 miljoen gulden te spenderen. Laten we daarom eens kijken naar enkele meldingen. 11 mei 1950, Mc. Minville, Oregon, Verenigde Staten. De vrouw van een landbouwer ziet een metaalachtige, schotelvormige ufo. Ze roept haar man, die een camera gaat zoeken. Hij neemt twee foto's van het object, waarmee dit één van de best gedocumenteerde meldingen wordt. Ze beschrijven het object als "helder en zilverachtig". Er was geen geluid en geen rook. Het object roteerde niet.

Dit beroemde geval is diepgaand onderzocht in het Colorado-project. Dr. Hartmann bestudeerde de originele negatieven en sprak met de mensen. Conclusie: ONVERKLAARD.

Het tweede geval is zo mogelijk nog spectaculairder.

Op 7 januari 1948 zagen veel mensen een vreemd schotelvormig object van naar schatting 50 meter in middellijn boven Louisville in Kentucky. Ook de commandant van de luchtmachtbasis, Godman, ziet het. Op dat moment arriveert een groep van vier straaljagers op de basis. De commandant vraagt één van de vliegers, kapitein Mantell, de ufo te gaan bekijken. Eerst gaan drie van de vier toestellen op weg. Later gaat alleen Mantell door

Vervolg commentaar:

met de achtervolging. Mantell ontdekt op aanwijzing van de contrôletoren de ufo vóór zich, maar hoger. Ondanks het feit dat hij geen zuurstof bij zich heeft, klimt hij tot 6 km. hoogte. Daarna probeert men hem tevergeefs via de boordradio op te roepen. Om 4 uur wordt bekend, dat Mantell om het leven was gekomen toen zijn vliegtuig neerstortte. Aanvankelijk werd gemeld, dat Mantell de planeet Venus zou hebben gezien. Die theorie bleek echter onhoudbaar. Nu denkt men dat het een Skyhookballon is van zo'n 30 meter. Die werden in 1948 door de Marine in het geheim opgelaten. Piloten waren meestal niet op de hoogte van de lancering van deze ballons. Een heel enkele keer leest men verhalen over waargenomen landingen of contact met vreemde wezens. Zo zou eind augustus 1914 's avonds een groep mensen op het Ontario-meer in Canada een bolvormig toestel van 5 meter op het wateroppervlak hebben zien staan op een afstand van ongeveer 130 meter uit de kust. Bij het toestel zagen ze twee kleine mannetjes. Geen van deze landingen is echter goed gedocumenteerd en dus werden ze niet diepgaand onderzocht in dat Colorado-project, zoals de twee vorige gevallen. In het algemeen proberen de particuliere vliegende-schotelorganisaties in alle landen zoveel mogelijk gevallen te verzamelen en daarbij maken ze helaas de meest normale zaken mysterieus.

Zo werden deze vlekken op een maanfoto, genomen door een onbemand Lunar Orbiter ruimtevaartuig, aangezien voor ufo. Het zijn echter ontwikkelvlekken van velerlei vormen.

Het Colorado-project staat onder leiding van prof. Edward Condon. Met hem werkten 37 personen, sommigen als adviseur, maar de meesten in ieder geval in full-time dienst. Ze verzamelden een uitgebreide documentatie, waaronder 1600 boeken over dit onderwerp. Het voornaamste doel was echter de serieuze meldingen zo snel

Vervolg commentaar:

mogelijk te onderzoeken. Daarom was in die gevallen binnen 24 uur iemand uit dit team ter plaatse om de waarneming met foto- en filmapparatuur, met een spectroscop, met een geigerteller en een taperecorder verder te documenteren. In het uiteindelijke rapport worden 59 gevallen besproken. Deze dateren voornamelijk natuurlijk uit de periode dat ze werkten. Speciale gevallen zijn meldingen, waarbij foto's of films zijn gemaakt. Deze werden onderzocht in de Universiteit van Arizona door dr. William Hartmann. Zijn mening is de volgende:

"Foto's lijken erg goed bewijsmateriaal, maar zelfs al kunnen foto's niet liegen, fotografen kunnen dat nog wel doen".

Hartmann verrichtte op de negatieven helderheidsmetingen en bepaalde posities. Ook probeerde hij iedere ontvangen foto na te bootsen.

Hier een mooi voorbeeld daarvan. Dit is de melding: een vage ufo in de hoogspanningsleiding.

Dit is de foto van Hartmann. Hij maakte deze door het negatief tweemaal te belichten; eenmaal op de mast en eenmaal van dichtbij op een bureaulamp!

In het Condon-rapport wordt verder uitvoerig gesproken over de wetenschappelijke aspecten.

Ook waarnemingen met radar en observaties door Amerikaanse astronauten worden gerapporteerd. Laten we, voor we de conclusie van Condon geven, nog even luisteren naar enkele meningen van deskundigen. Allereerst de pas overleden prof. James McDonald, meteoroloog van de Universiteit van Arizona. Zijn opinie, na 2½ jaar, was als volgt:

Prof. McDonald:

When you go to the witnesses in many of these cases; when you sought through, there are so many examples of highly credible witnesses, completely stable people of excellent reputation - when you check around a bit - who have seen

Vervolg prof. McDonald:

utterly unconventional objects manoeuvring at low or sometimes high altitude, that to regard this as anything but a problem of considerable scientific importance, I think, we'll be to miss something that we have already missed far too long, twenty years.

Commentaar:

McDonald achtte het niet uitgesloten, dat ufo's bemand en van buitenaardse oorsprong zijn. Een heel ander geluid laat dr. Donald Menzel horen.

Dr. Menzel:

To go on, for year after year, trying to prove whether or not these things come from outer space or not. It is clear that they don't and I am quite sure that that will be the result of any investigation.

Commentaar:

Dr. Allen J. Hynek, astronoom aan de Universiteit van Chicago, heeft de volgende mening:

Dr. Hynek:

At one time I thought that there were reports confined largely to the United States, that we were undergoing some sort of a bizarre, nervous reaction. But the reports have come in now from better than seventy countries and also scientists are beginning to take a closer look, because the very sheer force (of the sheer weight, I should say) of the numbers of reports is demanding attention.

Commentaar:

Weer een ander geluid horen we van de astronoom van Nederlandse afkomst, prof. Gerard Kuiper, als hij spreekt over het probleem te bewijzen dat ufo's van buitenaardse oorsprong zijn.

Vervolg commentaar:

Kuiper zegt: "Dit probleem is moeilijker dan het vinden van een speld in een hooiberg. Het is het zoeken van een sprietje buitenaards hooi in een aardse hooiberg en dan nog meestal op grond van rapporten van mensen, die geloven in buitenaards hooi.

Het doel van de Condon-studie was: dingen te leren die bijdragen aan onze wetenschappelijke kennis. De conclusie van Condon is, dat uit 21 jaar ufo-onderzoek niets, maar dan ook helemaal niets is gekomen, dat onze kennis heeft vergroot. Bovendien spreekt Condon in zijn rapport de verwachting uit, dat voortgezet ufo-onderzoek ook geen enkele bijdrage aan de wetenschap zal leveren. "Het is kenmerkend voor de wetenschapsman, dat hij een probleem aanpakt, waarvan hij resultaten verwacht." Condon concludeert verder: "Er is niets gebleken, waaruit volgt dat ufo's vliegtuigen van vreemde mogelijkheden zijn of dat ufo's van buitenaardse oorsprong zijn". Een onafhankelijke commissie van de roemrijke Nationale Academie voor Wetenschappen bevestigde niet alleen de integriteit van Condon's werk, maar verklaarde zich zelfs akkoord met de conclusies en aanbevelingen.

Condon besluit met een niets aan duidelijkheid overlatende opmerking:

"Nu, op 31 oktober 1968 is onze opdracht geëindigd. We zullen het waarderen als er verder geen ufo-materiaal meer naar de Universiteit van Colorado wordt gestuurd".

EINDE FILM

Presentator:

Het lijkt mij, heren, dat de eerlijkheid gebiedt, dat ik nu aan meneer Weverbergh ga vragen om commentaar op dit filmpje. Mijnheer Weverbergh.

Hr. Weverbergh:

Alvorens een commentaar te geven, wilde ik mezelf even bepalen ten opzichte van het hele vraagstuk en ten opzichte van de inleiding, die tot hertoe gekomen is. Ik kan me namelijk helemaal niet akkoord verklaren met de manier waarop het probleem gesteld wordt. Het ufo-probleem is meteen, van aanvang af, gesteld alsof het iets te maken zou hebben met ruimteschepen en buitenaardse intelligentie. Ik denk, dat dat het paard achter de wagen spannen is. Zolang men niet weet wat ufo's zijn, kunnen we ook niet zeggen, dat ze buitenaards zijn. Dit is dus mijn stelling buiten de film.

Ik wilde nu drie zaken behandelen: ik wilde iets zeggen over de film; ik wilde proberen te bepalen wat een ufo is en dan wilde ik nog iets zeggen over het Condon-rapport.

Wat de film betreft: die is in zijn beknoptheid bijzonder goed, gesteld de enorme, verschrikkelijke ingewikkeldheid van het probleem en dat probleem is hier in het Nederlandse taalgebied nog nauwelijks aan bod gekomen. Het filmpje geeft dus een vrij goede synthese van de totaliteit. Ik heb echter twee opmerkingen. De eerste daarvan is natuurlijk die van de cijfers van 1965, die vooropgesteld worden en gehaald zijn uit de rapporten van de Amerikaanse Luchtmacht. Het zijn precies deze cijfers - trouwens in de film wordt daarop gezinspeeld - het zijn precies deze cijfers, die aanleiding hebben gegeven tot zoveel aanvallen, dat men eerst moet overgaan tot het overgeven van de hele studie in de handen van Edward Condon. Door de cijfers die vooropgesteld worden, kan een kijker de indruk krijgen dat er 10.000 waarnemingen zijn geweest in 20 jaar boven de V. S. alleen. Dat is niet juist. Er zijn in 1968 alleen al 10 à 12.000 waarnemingen gedaan over de gehele wereld. Een tweede zaak, wat ik jammer vind in de film, zijn de twee voorbeelden. Er is het voorbeeld

Vervolg hr. Weverbergh:

genomen van Mc Minville, waar ik nu niets meer over zeg, maar het tweede voorbeeld vind ik een zeer slecht gekozen voorbeeld, omdat een kijker die het Condon-rapport niet zal lezen, de indruk moet krijgen, dat er geen interessantere gevallen aanwezig zijn, dan dat geval dat we nu hebben gekregen over de man, die naar een ballon is gevlogen. Ik noem slechts één enkel voorbeeld: dat van de waarneming van McDivitt in Gemini IV, die ik daar liever voor had gezien. En ik wilde toch nog een tweede noemen: ik had wel graag als voorbeeld iets gezien in de film over de vele radar-visuele waarnemingen die niet verklaard zijn.

Wat nu een ufo betreft, een bepaling daarover kan men erg moeilijk geven. Het is eigenlijk een rapport van een luchtfenomeen, dat in conventioneel-wetenschappelijke termen niet kan worden verklaard. Het enige, wat we dus voorlopig kunnen doen, is een voorbeeld geven van wat een ufo is.

Uit de film krijgen we nu de indruk, dat het gaat om zaken die wel verklaard zouden kunnen worden, gesteld dat we meer zouden weten; maar dat is het niet. Ik geef twee voorbeelden van wat een ufo is. Dus geen bepaling, twee voorbeelden.

Een ufo is, bijvoorbeeld, een cilindervormig, zilverachtig voorwerp met antenne-achtig uitsteksel. Deze ufo is waargenomen, o. a. door McDivitt, en bewoog zich om de aardbol.

Een tweede voorbeeld: een buitengewoon vliegend voorwerp, zilverachtig, metaalachtig, schijfvormig, tien meter in doorsnede, onmiskenbaar kunstmatig, dat ongewone bewegingen maakt.

Dat is de ufo die wij gezien hebben op de foto van Mc Minville. En die bepaling is niet door getuigen gegeven, maar is opgesteld door de man, die de foto's geanalyseerd heeft, namelijk door Hartmann "himself".

Wat het Condon-report betreft: ik ben niet akkoord

Vervolg hr. Weverbergh:

met de conclusies, omdat de conclusies van Condon niet overeenkomen met de conclusies van iedere afzonderlijk bestudeerde zaak. 20% van 92 gevallen die bestudeerd zijn, zijn geklasseerd als "unknown" (onbekend-red.)

Presentator:

Goed. Chriet, wil jij even proberen in een minuut jouw commentaar hierop te geven?

Drs. Titulaer:

Nou, er is erg weinig commentaar. Natuurlijk kun je erg veel cijfers gaan noemen. Als je die voor de hele wereld gaat geven, worden dat er veel meer, daar zijn we het helemaal over eens. Je kunt alle mogelijke voorbeelden gaan noemen. Deze twee voorbeelden zijn wel degelijk erg representatief. Het eerste geval, omdat het één van die 20% is uit het Condon-rapport, dat niet verklaard is en daar legt u zelf de nadruk op. Het tweede, omdat er een mensenleven mee gemoeid was. Als zodanig spreekt het veel meer aan en is het veel meer dan een heel vaag verhaal, waar iemand mee thuiskomt. En zodra er mensenlevens gemoeid zijn in deze vliegende-schotelbusiness, vind ik het verdraaid verantwoord om die dingen als voorbeeld te gaan geven. Maar de enige opmerking die ik heb, is dat ik dus heel duidelijk wel die conclusie van Condon onderschrijf en we zouden dus hoogstens kunnen discussiëren over die 20%. Het is namelijk de interpretatie daarvan, waarop hij zijn conclusie baseert.

Presentator:

Goed. Dan wil ik het in eerste instantie even bij dit thema laten. Ik wilde toch nog even spreken over de meldingen in het algemeen. Ik heb natuurlijk ook nog eens wat literatuur doorgenomen over

Vervolg presentator:

dit onderwerp en dan lees ik op een gegeven ogenblik, dat in juni 1952 boven Washington door honderdduizenden mensen waarnemingen gedaan zijn van vliegende voorwerpen, waarbij ook de militaire radar deze dingen heeft vastgesteld.

Een Franse onderzoeker zegt: minstens 1 miljoen Fransen moet vliegende schotels hebben gezien. Ook in de communistische landen zijn er ruim-schoots waarnemingen gedaan. Opmerkelijk is het bericht dat ik onlangs las, dat er de laatste maanden in Engeland meer dan duizend goed gedocumenteerde waarnemingen zijn gedaan. Zelfs een ploeg van de ATV is, filmend in de Cotswolds, gestoten op een vliegende schotel. In diverse boeken heb ik de gedachte gevonden, dat de overheid, en met name de Amerikaanse overheid - het Pentagon - de publieke opinie opzettelijk misleidt. Dat er sprake is van geheime rapporten die niet in de publiciteit komen, dat er misleidende voorlichting wordt gegeven. Zelfs wijst men op het merkwaardige feit, dat een aantal belangrijke onderzoekers en journalisten die met deze zaak bezig zijn geweest, op geheimzinnige wijze zijn gestorven. Heeft één van u tweeën hier commentaar op?

Hr. Weverbergh:

Ik stel me helemaal niet achter die geheimzinnige verdwijningen waarbij mensen gemoeid zouden zijn die wat weten over ufo's. Dat zijn allemaal niet goed gedocumenteerde gevallen. Dat is één. Ten tweede ben ik er niet van overtuigd, dat, om het even welke regering ter wereld ook iets wil wegstoppen. Die "bunking", dus het wegstoppen van het gerucht over ufo's, is een besluit geweest van een panel, een wetenschappelijk panel, in 1953, dat niet de ufo-rapporten "an sich" wilde wegstoppen omdat er iets buitenaards mee gemoeid zou zijn, maar gewoon omdat de informatiekkanalen

Vervolg hr. Weverbergh:

van de Luchtmacht verstopt raakten. En, zou ik zelf in dat panel gezeten hebben, dan zou ik dezelfde besluiten genomen hebben. Niet overtuigd zijnde van de waarde van de ufo's, zou ik ook zeggen: Het is best dat wij die zaak proberen te verdonkeremanen, of niet te verdonkeremanen, maar er geen aandacht aan te schenken, zodat die informatiekkanalen voor andere dingen weer vrijkomen.

Drs. Titulaer:

Daar ben ik het helemaal mee eens.

Presentator:

Jij bent het er mee eens. Deze zaak is nu weer eens even in de publiciteit gekomen door een film die de TROS onlangs heeft uitgezonden, "Die Delegation", waarbij ook sprake was van een journalist, die bepaald materiaal had verzameld en die later op geheimzinnige wijze is gestorven. Ik kan overigens nog tegen de kijkers zeggen, dames en heren, dat de TROS mij heeft verzekerd, dat zij in de loop van dit seizoen - in het voorjaar of van de zomer - die film graag zullen heruitzenden.

Heren, het is natuurlijk interessant om te spreken over allerlei meldingen die er zijn. Ik vind het leuk om u nu eens te confronteren met iemand hier uit Nederland, die een merkwaardige ervaring heeft.

Dames en heren, we hebben hier in de studio meneer Vossen. Meneer Vossen is technicus, hij is in Argentinië geweest en heeft daar een typische ervaring opgedaan. Meneer Vossen, wilt u ons dat eens even vertellen?

Hr. Vossen:

Mijn vrouw en ik hebben in januari 1962 een ufo gezien en wel in Argentinië. We waren onderweg van Buenos Aires via Cordoba naar San Juan, waar we 's avonds, tegen de avond, aankwamen.

Vervolg hr. Vossen:

Het was daar geweldig heet, meer dan 50° in de schaduw en diezelfde avond brak er een enorme, ik zou zeggen, tropische storm los, waarbij enorme hoeveelheden water uit de lucht kwamen vallen, die de volgende dag ook nog het hele landschap eigenlijk half onder water zetten. De volgende dag zouden we van San Juan op weg gaan naar Mendoza. Net toen we om twaalf uur, uit het zwembad komende, op weg waren – we waren dus nog vlak bij San Juan – zegt mijn vrouw plotse-ling tegen mij: "Hee, stop eens even!"

We stappen uit de auto en waarachtig, daar hangt zo'n ding als beschreven is.

Ja, ik beschrijf het het beste als een afbeelding van de planeet Saturnus in een natuurkundeboek-je: zilverachtig wit in een volkomen helblauwe, wolkenloze lucht. Het ding hing daar ongeveer een halve minuut en net toen ik de camera wou grijpen, laat ik zeggen, toen ik tot mezelf kwam, begon het ding te bewegen – eerst langzaam en daarna verdween het met een duizelingwekkende snelheid iets rechts aan de horizon. Dat is eigen-lijk ongeveer wat we daar gezien hebben.

De volgende dag stonden in de kranten waarnemin- gen van burgers en ook van piloten, die ongeveer dezelfde route vliegen en die dezelfde waarneming hadden gedaan. Die hadden er zelfs meer dan één gezien. Ik heb er maar één gezien.

Presentator:

Meneer Vossen, dank u wel. Dames en heren, dit was een ervaring van een Nederlander in het buitenland. We hebben een Nederlandse familie, man, vrouw en twee kinderen, die hier in Neder- land zelf zeer onlangs een merkwaardige ervaring heeft opgedaan, waar u nu iets over gaat horen.

FILM

Hr. Prins:

Dat was op de 11e september 1971. We waren met onze boot in de Wieringermeer. Het is daar dood- stil. Het was een prachtige nacht, schitterend mooi. Het was windstil en er was een ontzettend mooie sterrenlucht. En Arthur is nogal erg met de sterrenkunde in de weer en die zei: "Pa, ma, mag ik nog even naar buiten, aan de steiger, even naar de sterren kijken?" "Jô, ga je gang".

Zoon:

Nou, ik ging naar buiten en ik gluurde even de hele hemel af en toen zag ik aan de noordelijke hemel een heel helder bolletje en aan de andere kant van de hemel zag je weer zo'n bolletje en opeens vloeien ze samen, voor het gezicht dus.

Hr. Prins:

Ja, toen zijn wij er met z'n vieren, op het moment dat hij zei: "Pa, ma, kom eens even kijken", getuige van geweest, dat die twee – ik zal maar zeggen "sterren" – samen ineenvloeiden. En toen kwam hij, ja, men kan zeggen heel snel, dat weet ik niet, maar in elk geval kwam hij omlaag – laten we maar zeggen heel erg snel, want hij nam snel in grootte toe – en hij veranderde van fel wit in oranje-rood. Toen bleef hij schuin achter de boot stilstaan. Doodstil in de lucht. Er was ook geen enkel geluid bij. Het was, naar ik aanneem, van deze grootte ongeveer. En op dat moment, hij stond misschien een halve minuut stil en we stonden natuurlijk allemaal stomverbaasd te kij- ken naar dat verschijnsel, kwam er een soort diffuus lichtveld omheen, een grijs licht. Weet jij een ander woord daarvoor? Een grijsachtig licht, maar het straalde geen licht uit. Het licht bleef in het apparaat zelf. Vertel jij maar eens verder wat je toen gezien hebt.

Mevr. Prins:

Toen bleef hij ook even stil staan. Met dat licht-

Vervolg mevr. Prins:

veld eromheen kwam hij recht boven onze boot...

Hr. Prins:

Hij kwam lager ook.

Mevr. Prins:

Daar bleef hij ook stil staan. Toen ging dat lichtveld uit. Er kwam een kleiner lichtveld omheen. Dat ging ook uit en toen kwam er ongeveer zo'n helverlichte bol, die iets afgeplat was van voren en ook iets afgeplat aan de achterkant. Die bleef even stil staan. Toen gleed hij net als een zeilboot, die voor de wind gaat, over de boot heen. Maar steeds zonder geluid. Hij was over de boot heen en toen hoorden we opeens een zoemend, regelmatig geluid. En toen begon hij zich zigzaggend, schokkend, van ons te verwijderen.

Zoon:

Toen gingen ze zo zigzaggend verder en op het laatst veranderde hij weer van kleur in donkerrood en toen was hij opeens helemaal pleite, helemaal weg.

Hr. Prins:

Helemaal verdwenen. Maar of dat nou door de snelheid was, dat hij wegging of dat hij gewoon uitging, dat het licht uitging, dat kan ik onmogelijk zeggen. Ja, maar vertel eens over daarna.

Zoon:

Daarna zag je aan de hemel, waar hij gevlogen had...

Hr. Prins:

Toen hij weg was dus...

Zoon:

....zag je een heel witte streep langs de hemel.

Hr. Prins:

Die was grillig van vorm. En in die felwitte streep in die nachtlucht stond zo'n lichtgroene fosforstreep. Voor mijn gevoel, voor mijn idee, was dat niet van deze wereld. Voor mij was dat, wat men zegt, een ufo. En ja, wat verstaat men onder een ufo? De één zegt, dat een ufo van een andere planeet komt, een ander zegt dat een ufo van een ander land komt. Het was voor mij althans niet iets wat door mensen bestuurd kan worden, want iets wat stilhangt en wat dan binnen 1 à 2 seconden van zó groot in het niets verdwijnt, nee, ik geloof niet dat er één mens op de wereld is, die zulke krachten kan overleven. Dacht ik niet, hoor. Maar ja, ik ben een leek, dus....

EINDE FILM

Presentator:

Ik kan hier nog even aan toevoegen, dames en heren, dat de heer Prins na afloop telefonisch contact heeft gehad met de Marinebasis in Den Helder, die daar in de buurt was en die hem verzekerd heeft, dat er op dat uur en op die plaats geen militair vliegtuig in de lucht was. Heren, we hebben voor dit gedeelte van de discussie nog 1½ minuut. Ik wilde u beiden vragen, luisterende naar meneer Vossen en luisterende naar wat de familie Prins heeft verteld: wat is uw commentaar daarop? Meneer Weverbergh?

Hr. Weverbergh:

Ik vind het één van de rapporten zoals ik er duizenden gelezen heb en zoals ik er zelf ontvangen heb. Ik heb zelf met mensen gepraat. Ik heb namelijk in Roemenië zelf een aantal getuigen onderzocht en dit is een absoluut typische ufo-verschijning, zoals die in de literatuur voorkomt. Ik bedoel in de wel-gedocumenteerde literatuur, o. a. in de door de Amerikaanse Luchtmacht nu gepubliceerde documenten. De Luchtmacht heeft haar

Vervolg hr. Weverbergh:

documenten namelijk thans gepubliceerd en deze zijn nu beschikbaar. En daarin komen dergelijke dingen courant voor.

Presentator:

Chriet?

Drs. Titulaer:

Ja, ik geloof dat we nauwelijks kunnen proberen om hier meteen een verklaring voor te geven. Om te beginnen moet de melding dan veel beter gedocumenteerd zijn: we moeten groottes hebben in graden, we moeten de richting erg duidelijk weten, we moeten snelheid hebben, ook weer in graden per seconde of per minuut, zodat je er gewoon iets aan kunt rekenen. Ik wil nog één opmerking maken, want ik kreeg er daarstraks geen gelegenheid meer voor, over die misleiding.

Ik geloof inderdaad ook niet in misleiding door de overheid, maar we moeten met al deze rapporten evenzeer oppassen. Met name bijvoorbeeld bij die film die de TROS heeft uitgezonden, heb ik gewoon de indruk dat dat materiaal helemaal niet zo authentiek was als zij deden voorkomen en ik dacht dat zo'n misleiding even gevaarlijk was, maar dan van de andere kant.

Presentator:

Heren, dan ga ik nu naar het volgende thema over. Er blijft dus een aantal onverklaarde gevallen over. Wetenschapsmensen van grote naam en faam hebben zich met het verschijnsel beziggehouden en houden zich er nog mee bezig. Sommigen zijn pro, anderen zijn contra. Nu kun je je natuurlijk afvragen: in hoeverre zijn wetenschapsmensen die tegen dit soort zaken zijn, bevooroordeeld? Zou je die vraag mogen stellen? Is dat legitiem? Chriet, wil je daar iets op zeggen?

Drs. Titulaer:

Het is voor mij duidelijk, dat er binnen de natuur- en sterrenkunde een levensgroot vooroordeel is tegen deze zaken. Het is bijna onzinnelijk om je hiermee bezig te houden en dat zal ook de exacte mensen in dit programma wel weer enigszins door hun vakbroeders kwalijk genomen worden. Dat vind ik nogal onterecht. Gelukkig is bepaald niet de hele wetenschap zo. Neem bijvoorbeeld toch erg beroemde namen als die van prof. Pecker uit Frankrijk, dr. Markowitz en Carl Sagan. Dat zijn mensen van hoge standing in deze wereld en die hebben zich hier serieus en intensief mee beziggehouden en hebben geprobeerd om een oplossing te geven. Maar in het algemeen bestaat er wel degelijk een vooroordeel, dat dus gelukkig niet door de hele wetenschappelijke wereld wordt gedeeld.

Presentator:

Wat ik een intrigerende vraag vind, is de vraag: Geloof je eigenlijk alleen in ufo's als je er één gezien hebt?

Drs. Titulaer:

In het algemeen zou je "nee" moeten zeggen, maar ik heb er nu zoveel over gelezen en zoveel gezien aan materiaal - nooit echt een ufo - dat voor mij die stelling wel opgaat. Ik geloof nu pas in een ufo als ik er één gezien heb.

Presentator:

Meneer Weverbergh?

Hr. Weverbergh:

Nee, voor mij gaat dat niet op. Ik gebruik trouwens het woord "geloven" niet graag. Ik accepteer het feit dat er ufo's zijn. En het is de studie van het aandachtig lezen van het Condon-rapport, die mij overtuigd heeft van het bestaan van het verschijnsel ufo.

Presentator:

Goed, maar er is dus een aantal onverklaarde gevallen. Zou het nu mogelijk zijn, dat je achteraf zegt: Hier is toch sprake geweest van een meteorologisch verschijnsel, een geheim wapen, weet ik veel, spionage?

Hr. Weverbergh:

Nee. Er zijn zoveel theorieën. Er is zelfs een theorie opgesteld - en dat is interessant om te lezen - door een Amerikaanse bioloog die veronderstelt dat het ruimtedieren zouden zijn. Hij vindt namelijk in heel de micro-wereld kenmerken terug die toepasselijk zouden zijn op ufo's, wat beweging, verlichting en al dat soort zaken aangaat. En alle hypothesen zijn eigenlijk allemaal te verwerpen.

Presentator:

Ja, dan blijft dus nog de vraag over: Is het een natuurkundig verschijnsel? Dames en heren, we hebben nog een gast in de studio, dat is dr. Wim de Graaff, lector in het ruimte-onderzoek aan de Universiteit van Utrecht en verbonden aan het Laboratorium voor Ruimte-onderzoek in Utrecht. Meneer De Graaff, in hoeverre zou bij die onverklaarde gevallen toch sprake kunnen zijn van normale natuurkundige verschijnselen?

Dr. De Graaff:

Wel, meneer Van Belle, ik zou zeggen: Elk voorwerp, ongeacht waar het vandaan komt en wie of wat het gemaakt heeft, is, zeker wat zijn beweging betreft, onderworpen aan de bewegingswetten, zoals wij die de laatste eeuwen hebben leren kennen en kunnen verifiëren. Dat betreft bijvoorbeeld de traagheidswet, dat betreft wetten betreffende aantrekkings- en afstotingskracht, zwaartekracht, elektrische en magnetische kracht. Al onze onderzoekresultaten wijzen erop dat geen enkel voorwerp, zeker niet van enige omvang, maar ook

Vervolg dr. De Graaff:

kleine deeltjes niet, zich aan deze wetten kunnen onttrekken. Zonder in enig detail te kunnen ingaan op wat ik gezien heb op die films en wat ik gehoord heb in die verhalen, moet ik toch stellen, dat als dat werkelijk ruimtevoertuigen zouden zijn geweest, afkomstig of van de aarde of van daarbuiten, dan kunnen ze zich niet zo bewegen hebben zoals hier getoond of beschreven is, omdat dat in volstrekte strijd zou zijn met deze wetten. Markowitz heeft dat in '67 al beschreven in het Amerikaanse wetenschappelijke weekblad "Science". Wij kunnen niet aannemen, dat enig voorwerp zich aan die wetten kan onttrekken. Wat buitenaardse levensvormen betreft: als ze van buiten ons zonnestelsel komen, krijgen we met grote afstanden te maken, maar daar zou ik graag Chriet Titulaer weer wat over willen laten zeggen.

Presentator:

Ja, misschien mag ik aan jou vragen, Chriet, want dat is natuurlijk de hypothese waar je dan op terecht komt: Als je het niet op een aardse wijze kunt verklaren, zou er dan hier sprake zijn van buitenaards leven dat onze aarde bezoekt, bespioneert, hoe je het wilt noemen? In de eerste plaats de vraag: Is er naar de mening van jou als astronoom en velen van je collega's buitenaards leven mogelijk?

Drs. Titulaer:

Mogelijk zeker wel. Ik zou dan toch heel even heel globaal een beeld moeten geven van ons heelal, zoals wij dat kennen. De planeten die wij kennen, draaien om één sterretje. Dat is de zon. Dat is gewoon het sterretje dat het dichtstbij staat en we weten dat van al die planeten alleen de aarde zeker leven herbergt. De andere zeker niet, met uitzondering van de planeet Mars, waar primitieve plantengroei moge-

Vervolg drs. Titulaer:
lijk is.

De kernvraag is natuurlijk: Is het uitzondering dat een ster planeten heeft of is dat regel? Voor ik die vraag beantwoord, kan ik misschien een idee geven van het gigantisch aantal sterren, dat er is. Onze ster, de zon, behoort tot ons Melkwegstelsel, het sterrenstelsel waarvan het lid is. En dat bestaat al uit zo'n honderdmiljard sterren. Dat zijn grandioze aantallen. En nu is het niet zo, dat dat sterrenstelsel het enige is in het heelal. Met iedere kijker, met iedere grotere kijker, die we bouwen, kunnen we er meer zien en met de grootste telescoop ter wereld, dat is dus nu de 5-meter-telescoop in Mount Palomar, kunnen we al meer dan 1 miljard van die sterrenstelsels waarnemen. Dat wil zeggen: dat is een 1 met negen nullen en daar telkens een 1 met elf nullen bij voor het aantal sterren. Dus we hebben dan een 1 met twintig nullen. Het zijn gewoon ongelofelijke aantallen. Als het dus regel is dat er bij een ster planeten kunnen worden gevormd, is het duidelijk, dat er talloze mogelijkheden voor levende wezens in het heelal zijn, dat er talloze beschavingen zijn en ook talloze manieren van intelligent leven.

De vraag is: Is dat regel? Er zijn twee theorieën over het ontstaan van de planeten.

Grofweg: de een zegt, dat de planeten ontstaan zijn bij een soort botsing van de zon met een andere ster. Je kunt uitrekenen, dat die situatie héél zelden zal voorkomen. Dus in dat geval zouden wij misschien de enigen zijn, maar het merendeel van de sterrenkundigen gelooft in een andere theorie, waarbij er wervelingen zijn of waarbij er deeltjes aan elkaar gaan kleven. En in dat geval zijn er dus inderdaad talloze planeten in het heelal waarop leven mogelijk is. Alleen op afstanden natuurlijk... Daar hebben we nog niet over gesproken.

Maar waar komen al die waarnemingen vandaan?

Amerikaanse commissie ziet bewijs niet: **Géén vliegende schotels**

De Amerikaanse commissie voor onderzoek naar buitenaardisch leven heeft na een onderzoek van twee maanden geen bewijs gevonden voor de aanwezigheid van vliegende schotels. De commissie heeft echter wel bewijs gevonden voor de aanwezigheid van UFO's. Dit is het eerste bericht van de commissie. De commissie heeft ook bewijs gevonden voor de aanwezigheid van UFO's. Dit is het eerste bericht van de commissie. De commissie heeft ook bewijs gevonden voor de aanwezigheid van UFO's. Dit is het eerste bericht van de commissie.

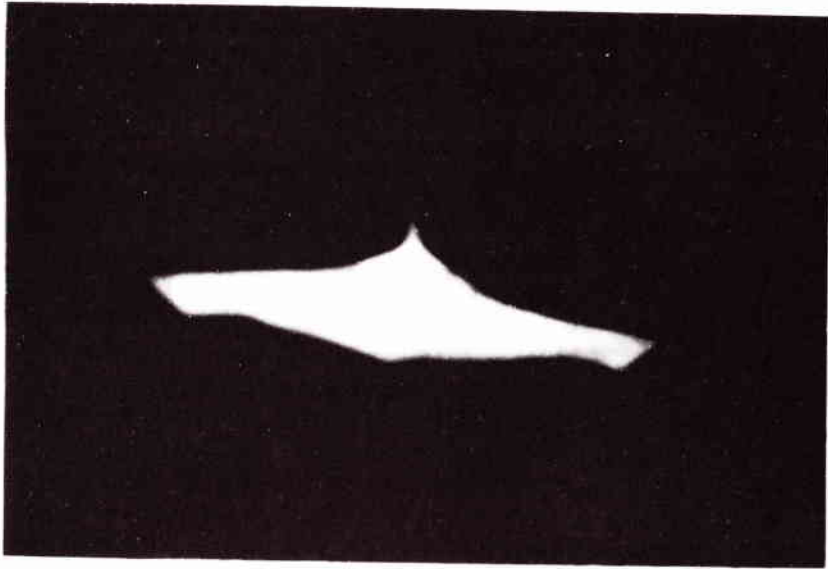

LEX NIEUWE VISIE OP UFO'S Ook astronauten ontmoetten Unidentified Flying Objects

A collage of text and images. At the top left is a small photo of a person. In the center is a circular logo with the word "FOCUS" inside. To the right is a small diagram or sketch. Below the logo is a large block of text, likely an article snippet.

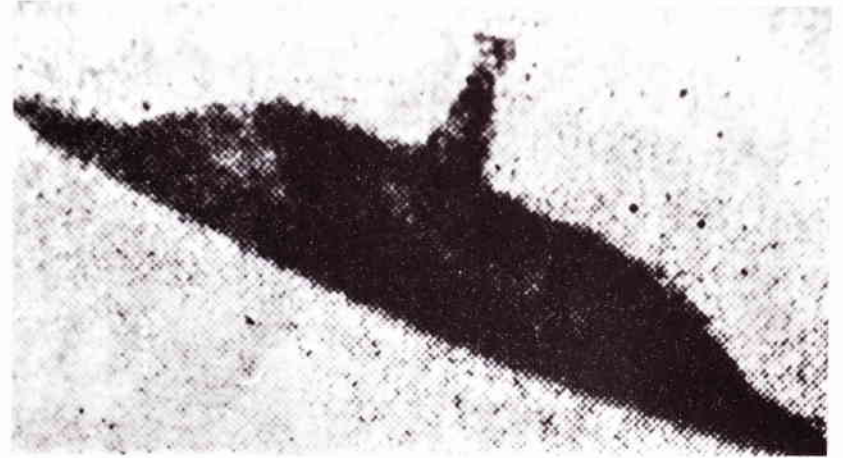
overstaal vanden

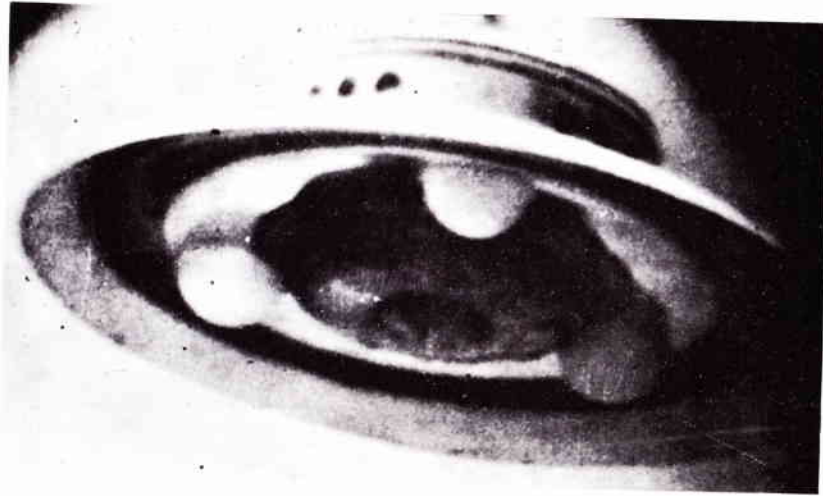
Rhode Island (U.S.A.), december 1966.

Heysham (Lancashire), Engeland, 15 juni 1967.

Een van de meest betrouwbare UFO-foto's. In het algemeen wordt deze foto niet als een vervalsing beschouwd. De kwaliteit van de foto heeft ernstig geleden door de sterke vergroting van het object. Gefotografeerd door een Franse militaire piloot in de buurt van Rouen, Frankrijk, op 5 maart 1954.

Een veel gepubliceerde foto, waarvan de deskundigen de echtheid sterk in twijfel trekken.

Presentator:

Dat wilde ik net zeggen. Ik kan me voorstellen, dat er beschavingen zijn, die ons v^{er} vooruit zijn, in deze opvatting. Maar die afstanden, zouden die dan te overbruggen zijn? Wat is nu de dichtstbijzijnde planeet, die leven ZOU KUNNEN bevatten?

Drs. Titulaer:

De dichtstbijzijnde ster staat op een afstand van 3 lichtjaar.

Ik verwacht natuurlijk dit soort vragen. Ik heb het hier uitgerekend. We moeten gewoon even reëel zijn. De snelste raket op het ogenblik is 30.000 km. per uur. De lichtsnelheid is 300.000 km. per seconde. Dat is dus $300.000 \times 60 \times 60$ per uur en als je dat uitrekent blijkt, dat onze raket 36.000 x langzamer is dan de lichtsnelheid. Dat wil dus ook zeggen, dat je 3×36.000 jaar, dus ruim 100.000 jaar, doet over een enkele reis van de aarde naar de dichtstbijzijnde ster. Het is dus nogal flauwekul om met onze natuurkundewetten, die wij als geldig beschouwen, te denken aan de mogelijkheid van leven dat daarvandaan komt. Tenzij je dus een heleboel zaken over boord gaat gooien.

Presentator:

Voordat ik daar nog even met dr. De Graaff over wil praten, even meneer Weverbergh. U kijkt zo pijnlijk!

Hr. Weverbergh:

Pijnlijk helemaal niet. Ik weet natuurlijk heel bepaald wat de heer Titulaer nu voorop stelt, maar ik heb me toch ook wel afgevraagd of er geen andere mogelijkheden zouden zijn voor het overbruggen van die afstand.

Presentator:

Maar daar wil ik even met meneer De Graaff over

Vervolg presentator:

praten. Meneer De Graaff, mag ik u vragen: Zou er een beschaving denkbaar zijn, die de licht-snelheid kan bereiken met ruimtevaartuigen?

Dr. De Graaff:

Dat zou me geen kleine opgave lijken. Ik moet zeggen, dat ik het niet bij voorbaat absoluut wil uitsluiten. En dan "bereiken"...Laten we niet zeggen absoluut bereiken, maar voldoende dicht benaderen om, wat de reistijd betreft, daarmee dezelfde resultaten te krijgen. Maar de problemen zijn evengoed gigantisch. Het blijft zo, dat we met een raketvoortstuwing zijn aangewezen op het reactiebeginsel van Newton en dat dat neerkomt op de noodzaak om bij een beginmassa van zo'n ruimteschip meer dan de helft tot tweederde van die totale beginmassa op te stoken als brandstof. Dat wil in dit geval zeggen: als een fotonen -, een lichtbundel. En dat probleem moet u zich even voorstellen.

Afgezien van die hoeveelheid massa moet de wegstraling van zo'n bundel gepaard gaan met gigantische temperaturen van tien tot honderdduizenden graden. Temperaturen waartegen geen enkele vaste stof bestand is. Dat is niet alleen maar een kwestie van vaste stoffen op aarde, dat hangt samen met de opbouw van de atomen en moleculen en dat moeten dus in het algemeen vaste stoffen zijn. Ik dacht gewoon niet, dat dat in de praktijk verwezenlijkt kan worden. Je kunt er natuurlijk over rekenen en zeggen: als we dat zouden kunnen. Maar dat gaat gewoon niet.

Presentator:

Maar nu zit ik toch met het vraagstuk, dat wij hier natuurlijk altijd redeneren vanuit onze aardse natuurwetten. En nu kan ik me voorstellen, dat we over 100 of over 300 jaar veel verder zijn op dit gebied. Maar als je je nu eens zou voorstellen,

Vervolg presentator:

dat er beschavingen zijn die ons een miljoen jaar of misschien tien miljoen jaren vooruit zouden zijn, hoe kunnen wij van hieruit, met onze nu bekende natuurwetten, dan zeggen, dat het dan niet zou kunnen? Is dat niet een beetje overmoedig? Zou het, met andere woorden, niet kunnen, dat andere beschavingen wel over die mogelijkheden beschikken en over ons nog totaal onbekende natuurwetten?

Dr. De Graaff:

Dat lijkt me fantastisch. Kijk, je kunt je natuurlijk alles gaan voorstellen. Fantasie kent zeker geen grenzen, ofschoon de werkelijkheid in veel gevallen de fantasie nog zou kunnen overtreffen. Maar ik dacht in dit geval tóch niet. Ik geloof dat we er echt van moeten uitgaan, dat als dergelijke natuurwetten hier waargenomen worden, er tot nu toe geen enkele reden is om eraan te twijfelen, dat ze in het hele ons bekende heelal, gelden. En als er elders andere wetten zouden gelden, dan is er geen enkele reden om aan te nemen, waarom ze hier niet zouden gelden.

Presentator:

Maar ik zou me kunnen voorstellen - of is dat een erg domme alpha-opmerking? - dat men over bepaalde vermogens beschikte om de stof te dematerialiseren, m. a. w. dat men daarmee de tijd zou overbruggen.

Dr. De Graaff:

Daar heb ik geen voorstelling van - dat dat zou kunnen. Nogmaals: je kunt je alles voorstellen, maar in ieder geval kan ik zeggen, dat, met onze huidige inzichten in de natuurwetten en hun geldigheid, dat niet denkbaar is.

Presentator:

Chriet, heb jij hier nog commentaar op?

Drs. Titulaer:

Nou, ik zou het in zoverre willen onderstrepen: ik heb straks gezegd, dat ik pas geloof in ufo's als ik er één zie. Als Wim de Graaff er één ziet, dan geloof ik er nu ook duidelijk in. Ik onderstreep gewoon volledig zijn opvattingen hierover. Die klinken mij heel erg reëel in m'n oren.

Presentator:

Meneer Weverbergh?

Hr. Weverbergh:

Ja, alhoewel ze voor mij ook reëel klinken, wil ik toch een stap verder doen en kan ik best veronderstellen, dat met het totaal van onze wetenschappelijke grondbasis toch niet het eindpunt gekomen is van ons menselijk denken. Per slot van rekening is de Einsteinsiaanse opvatting een amendering van wat Newton gevonden heeft. Ik vraag me af - als leek uiteraard - of er hier niet nog een trap verder zal zijn waar tegelijkertijd ingecalculeerd zal worden de Einsteinsiaanse wet én de Newton-wet.

Presentator:

Wilt u even, voor de kijkers die dat niet weten, vertellen wat de Einsteinsiaanse wet is?

Hr. Weverbergh:

Dat de maximum-snelheid die ooit bereikt kan worden, die van het licht is: 300.000 km. per seconde.

Presentator:

Ik begrijp uit wat meneer De Graaff heeft gezegd, dat, al zou onze techniek nog zo ver voortschrijden, die grens van de lichtsnelheid niet overschreden zal kunnen worden. Dat is een wet, dacht ik?

Dr. De Graaff:

Bij de huidige stand van onze kennis daarvan: ja. En ik zou graag ook willen onderstrepen wat meneer Weverbergh zegt, bijvoorbeeld: Einstein is niet een ontkenning geweest van Newton, van de oude klassieke mechanica, maar een uitbreiding daarvan voor bepaalde extreme omstandigheden die we hier op aarde in het algemeen niet kennen. Die klassieke wetten gelden op aarde nog evengoed, zeker binnen al onze meetnauwkeurigheden.

Presentator:

Heren, maar nu blijf ik toch met een levensgroot probleem hier op tafel zitten.

Ik heb straks al gezegd: er zijn duizenden en duizenden meldingen van vliegende schotels. Ik heb in de literatuur gevonden, dat vliegende schotels - ufo's, laten we dat woord maar gebruiken - schepen, auto's en vliegtuigen achtervolgen. Sommigen zeggen: Ze veroorzaken storingen in elektrische netten en installaties. Men zegt zelfs, dat de grote stroomstoring die op 9 november 1965 in New York heeft plaatsgevonden, ook aan ufo's te wijten zou zijn. In diezelfde dagen is er een geweldige ufo-activiteit waargenomen. Met andere woorden, ik dacht dat nog niemand hier in ons midden heeft gezegd: Ik geloof niet in ufo's. De verschijnselen liggen er. Meneer De Graaff maakte ons duidelijk, dat er geen sprake kan zijn (naar onze opvattingen) van een overbruggen van geweldige afstanden uit de kosmos, van leven van voor ons onvoorstelbaar verre planeten. Maar desondanks blijven deze verschijnselen aanwezig. En wie spreekt het verlossende woord: waarvan is hier nu sprake?

Dames en heren in de huiskamer, we hebben nog een gast, het kán niet op. We hebben in ons midden de heer N. J. Keukenmeester. Meneer Keukenmeester is - met een mooi woord - "ufoloog", is sinds 1947 in contact met de eerste onderzoekers

Vervolg presentator:

in de V.S., is de man die indertijd, als u zich dat herinnert, Adamski naar Nederland heeft gehaald en meneer Keukenmeester weet alles van vliegende schotels en van ufo's, dacht ik. Meneer Keukenmeester, u heeft nou tot nu toe de diverse standpunten gehoord. Geeft u daar nu eens, heel kort, wat commentaar op.

Hr. Keukenmeester:

Als eerste commentaar zou ik willen zeggen, dat ik achttien jaar correspondent ben van de N. I. C. A. P. in Washington.

Presentator:

Wat was dat ook weer? Zegt u dat nog even.

Hr. Keukenmeester:

Dat is het National Investigations Committee on Areal Phenomena; dus de commissie die in Amerika gesticht werd om vreemde luchtverschijnselen te verklaren. Daardoor ben ik ook in contact gekomen met het panel dat achter die N. I. C. A. P. staat. De N. I. C. A. P. was destijds opgericht door major Keyhoe, waarmee ik zeer lang gecorrespondeerd heb. En daarna heb ik veel contact gehad met prof. Charles Maney. Prof. Charles Maney is een natuurkundige, die verbonden is aan de Universiteit van Defiance in Ohio en die zelf een bijzondere studie heeft gemaakt in de jaren 1947 tot 1957 van vliegende schotels, d.w.z. van elektro-magnetische storingen, die die teweeg brengen. Daardoor heb ik veel "inside information" gekregen. Er zijn natuurlijk, behalve de gegevens die wij kregen van de N. I. C. A. P., wat een lekenvereniging is of hoe u het wilt noemen, ook tal van beroepsverenigingen. Daar wil ik het nu in dit verband niet over hebben, maar ik wil wel zeggen, dat, ondanks het feit dat wij ontzaglijk veel van de ufo en van zijn gedragingen afweten, wij beslist niet precies weten waar ze vandaan

Vervolg hr. Keukenmeester:

komen. In ieder geval niet van de aarde. En hoe ze hier komen weten we ook niet. Dat blijft dus een mysterie. Dat is als het ware een probleem.

Presentator:

Als ik u mag interrumperen: u bent dus lid van een organisatie die zich met deze zaken bezighoudt. Er zijn nog meer organisaties. Als ik nu hoor wat deskundigen als meneer Titulaer met name en dr. De Graaff, academische wetenschapsmensen, hier een moeilijkheden mee hebben dan vraag ik mij af: Is dit nu een terrein waarop je als leek lekker een beetje kunt gaan zitten grasduinen?

Hr. Keukenmeester:

Als leek natuurlijk niet. Maar ik heb u juist gezegd, dat deze lekenvereniging gestuwd wordt door een panel van 15 geleerden. Die zijn dus verbonden aan de N. I. C. A. P. en die geven adviezen. En dus is het geen kwestie van grasduinen.

Presentator:

Ja, ik begrijp het. Maar, meneer Keukenmeester, u bent er nu zo'n 25 jaar mee bezig...

Hr. Keukenmeester:

Achttien jaar.

Presentator:

Achttien jaar? Ja, o.k. Hoe zit het nu? Wat is het nu naar uw mening? Wat is nu uw hoogstpersoonlijke overtuiging?

Hr. Keukenmeester:

Ik heb wel de indruk dat zij van buiten de aarde komen. Maar ik heb u net gezegd: hoe zij hier komen is ons volgens de natuurwetten die wij kennen, zoals ook de heer De Graaff verteld heeft,

Vervolg hr. Keukenmeester:

niet duidelijk. Dat kunnen wij met onze aardse wetten en begrippen niet verklaren, maar we zien wel dat ze komen. En ik vermoed zo, dat als we in het jaar 2000 zijn aangeland, dat we dan al volkomen weten waar we aan toe zijn en dat dan ufo's net zoveel in de lucht zullen zitten als de vliegtuigen van het ogenblik.

Presentator:

Hoe is het nu op het ogenblik naar uw gegevens? Er zijn nog steeds erg veel meldingen over de hele wereld, hè?

Hr. Keukenmeester:

Er zijn erg veel meldingen. De laatste meldingen zijn weer geweest van vloten boven Noorwegen en Zweden.

Hr. Weverbergh:

En Joegoslavië!

Presentator:

En Joegoslavië, zegt meneer Weverbergh.

Hr. Keukenmeester:

Uit Joegoslavië zijn ook weer diverse ufo-citings (=meldingen-red.) gekomen, maar dat is natuurlijk altijd moeilijk, omdat dat weer een ander gebied is.

Presentator:

Ja, maar men heeft lang gedacht dat vliegende schotels spionage-vliegtuigen, bijvoorbeeld van het Oostblok, waren. Maar in het Oostblok heeft men waarschijnlijk gedacht, dat het spionage-vliegtuigen van het Westen waren.

Hr. Keukenmeester:

Ja, dat was in de oorlog ook zo. In de oorlog zag men veel "foo-fighters" (niet-geïdentificeerde

Vervolg hr. Keukenmeester:

lichtbollen-red.) verschijnen boven Elzas-Lotharingen en toen dachten de Engelse vliegers, dat het een Duits geheim wapen was. En toen de oorlog afgelopen was, zeiden de Duitse officieren: Waar is nu jullie geheim wapen dat steeds boven Elzas-Lotharingen kwam?

Presentator:

Er is natuurlijk, dames en heren thuis, nog een hele andere categorie van mensen, die zich met vliegende schotels bezig houdt. Dat zijn mensen, die de overtuiging zijn toegedaan, dat vliegende schotels boodschappers van andere planeten zijn, die op één of andere manier naar de aarde komen om de mensen te waarschuwen voor dreigende rampen; kortom, mensen die een wat kosmische betekenis aan de vliegende schotel geven. Iemand die er zo over denkt, hebben wij ook in ons midden. Dat is mevrouw Netty de Bruyn Kops. Ik zou aan u, mevrouw De Bruyn Kops willen vragen: Hoe bent u er nu toe gekomen in ufo's boodschappers van andere planeten te zien?

Mevr. De Bruyn Kops:

Nu, meneer Van Belle, dat is in 1959 eigenlijk begonnen. Toen las ik in de krant, dat George Adamski naar Nederland zou komen om lezingen te houden omtrent zijn belevenissen met vliegende schotels en de bemanningen daarvan, die beweerden van andere planeten te komen. Toen ik dat las, dacht ik: wat voor een onzin zie ik nu weer? En omdat we allemaal wel iets weten van die enorme afstanden die de planeten onderling scheiden, kon ik er echt niet in komen. Maar mijn twee zoons wensten naar die lezing toe te gaan en toen ze daarvan terugkwamen, zei de oudste: "Die Adamski liegt niet". Maar de pers dacht daar heel anders over. Het woord "fantast" was nog heel zacht uitgedrukt in de kritieken. Maar in diezelfde kritieken kwam ook een berichtje voor, dat die

Vervolg mevr. De Bruyn Kops:

Adamski ontvangen was op Paleis Soestdijk. En dat vond ik een beetje vreemd. Ik dacht: over het algemeen zijn deze kringen toch wel behoorlijk ingelicht omtrent de personen die daar ontvangen worden. Naderhand hoorde ik zelfs, dat het niet alleen koningin Juliana was geweest, maar ook hoge officieren van lucht-, land- en zeemacht daar aanwezig waren en prins Bernhard. Ik vond dat een vréemde zaak. Ik dacht: of zij zijn niet goed ingelicht omtrent de persoon, ze weten niet dat het een oplichter is en een fantast, of regeringskringen weten veel meer van die vliegende voorwerpen dan wij. En dat intrigeerde me zo, dat ik dat boek ben gaan lezen: "Vliegende schotels zijn geland", waarvan het eerste deel geschreven werd door Desmond Leslie. Dat is een neef van Winston Churchill en die is in de oude annalen gedoken en vond meer van die vreemde objecten aan ons firmament. Dat was bijzonder interessant, want dat was zelfs al in de grijze oudheid. Ik heb daar trouwens straks op de film ook nog iets over gezien. Het tweede deel was geschreven door die George Adamski en voor mijn gevoel vertelde die man een heel eenvoudig en eerlijk verhaal. Naderhand is gebleken, dat dat voorval van die ontmoeting in de woestijn wel degelijk gefilmd is door mensen van de Luchtmacht en die film is op het Pentagon.

Presentator:

Ja, ik begrijp dat u ertoe gekomen bent door het lezen van het werk van Adamski. Zou u nu eens willen proberen heel kort te formuleren, wat nu naar uw smaak de inhoud is van de boodschap die men aan ons wil overbrengen?

Mevr. De Bruyn Kops:

In de eerste plaats hebben ze hem bij het aller-eerste contact gewaarschuwd voor onze atombomontploffingen, onze proeven met atoomwapens.

Vervolg mevr. De Bruyn Kops:

Dit zou voor onze aarde een zeer gevaarlijke situatie teweeg kunnen brengen voor de leefbaarheid op onze planeet. En dat sprak me bijzonder aan, want ik ben het ook beslist niet eens met die atoomproeven en atoomwapens. De tweede fase was dat die mensen van andere planeten vonden, dat wij, wat onze oorlogsvoering betreft en onze agressieve levenshouding t. o. v. onze medemensen, net kleine kinderen leken. Want door de eeuwen heen is bewezen, dat geen enkele oorlog ooit waarlijk vrede bracht. Het is een vicieuze cirkel van opbouw en vernietiging. En zij zeggen: Wij hebben onze energie beter gebruikt; wij hebben aan dat spel niet meegedaan en wij zijn met onze ruimtevaart veel verder dan jullie. Wij hebben bijvoorbeeld met het probleem van de aantrekkingskracht, het verlaten of het landen op een planeet, geen moeite.

Presentator:

Kort en goed: het is een boodschap, die een ernstige waarschuwing aan de mensheid inhoudt.

Mevr. De Bruyn Kops:

Ja, Inderdaad.

Presentator:

Nogmaals, die boodschap is voornamelijk gebaseerd op uw lectuur van Adamski, maar zijn er nu feiten, mevrouw De Bruyn Kops, die uw visie, uw theorie hierover ondersteunen?

Mevr. De Bruyn Kops:

Jawel, meneer Van Belle. Onze eigen ruimtevaart. Kijk, in 1953 is het nog een onverteerbare zaak als hij vertelt dat hij in de ruimte een blik mag werpen en dat hij daar vuurvliegjes ziet. Maar in 1962 gaat astronaut Glenn de ruimte in en die beschrijft ook die vuurvliegjes. En toen dacht ik: maar mijn hemel, die man krijgt toch gelijk, want

Vervolg mevr. De Bruyn Kops:

hoe kan hij ze gezien hebben? Hoe kan hij dat elf of negen jaar geleden gezien hebben? Toen kregen we de Surveyor die landde en een massa foto's overseinde. Maar hij logenstrafte al de theorie van de geleerden, dat er kilometers maanstof op de maan zou zijn, want hij bleef rustig op die maanbodem staan en hij ging zijn foto's overseinen, die Surveyor. Maar Adamski vertelde namelijk daarover - ze hebben hem dus meegenomen in zo'n ruimteschip en lieten hem de maan van wat dichterbij bekijken, op geringe afstand zelfs bekijken - en toen zei hij: Wat hebben wij het aan het verkeerde eind wat de maan betreft. Ik zie kokervormige kraters, die kennelijk gemaakt zijn door ingeslagen meteorieten, maar ik zie ook hoge bergen en valleien en kraters, waarvan we dachten dat het kraters waren, maar dat zijn bergen en valleien en diepe voren in de grond, waarvan ik denk dat die gemaakt zijn door sterk zuigend water.

Presentator:

Met andere woorden: u stelt dat Adamski indertijd dingen heeft gezegd, die men later pas heeft kunnen verifiëren bij de ruimtevaart.

Mevr. De Bruyn Kops:

Inderdaad.

Presentator:

Mag ik Chriet Titulaer even vragen daar commentaar op te geven?

Drs. Titulaer:

Ja, erg graag. De vraag was dus of er feiten waren, die konden waarmaken dat Adamski gelijk had en ik had hier uiteraard op gerekend. Er zijn dus twee belangrijke beweringen van Adamski wat de maan betreft. De ene is, dat er geen maanstof zou zijn. Daar heb ik een filmpje over meegebracht,

Vervolg drs. Titulaer:

Misschien kunnen we dat even laten zien?

Mevr. De Bruyn Kops:

Nee, nee!

Drs. Titulaer:

Ja! Kijkt u eens naar dit filmpje. Dit is de Apollo-15 die afdaalt naar de maan. Dadelijk komt hij dichterbij en dan ziet u gewoon het opwaaiende stof. Er is nooit voorspeld (of "voorspeld" dat is niet eens het goede woord), dat er een kilometers dikke stoflaag was, maar er is wel degelijk stof. Hij komt nu dichtbij. Ze gaan nu de positie bepalen waar ze gaan landen en dadelijk gaat het hele uitzicht verdwijnen. De stoflaag is hier ter plaatse 12 cm. dik. Omdat we nu op de maan komen, kunnen we die gewoon meten. Kijk, hier ziet u het. Er is gewoon helemaal niets meer te zien. Dus er is wel degelijk een dikke stoflaag en de dikte van die stoflaag varieert van plaats tot plaats. Op de ene plaats is hij tien centimeter, op andere plaatsen komt gewoon de rots er bovenuit en op nog een andere plaats is hij ook veel dikker. Uit de allereerste bestuderingen zijn er weleens vermoedens geuit dat die laag nog dikker zou zijn, maar dat is maar door een heel kleine groep mensen gebeurd en dat heeft ook niets met een wetenschappelijk standpunt te maken. Dus dat Adamski gezegd zou hebben dat er geen kilometers dikke stoflaag was, dat was op zich helemaal niets nieuws, want dat wisten we gewoon al uit foto's die we met telescopen kunnen maken. Als we daar details op kunnen zien ter grootte van 100 meter, dan kunnen die details zich niet handhaven in zo'n stoflaag van kilometers. En wat Adamski ook beweerde, was dat er bouwwerken zouden zijn op de maan en later werd zogenaamd gezegd, dat die inderdaad gefotografeerd waren. Hier hebt u er een kranteberichtje van.

Vervolg drs. Titulaer:

Daar heb ik ook een foto van meegebracht; met name de foto die toen in het nieuws was en die toen in verschillende kranten is gepubliceerd. Zouden we die foto misschien ook even kunnen zien? Hier is hij. Kijk, u ziet hier die hele lange schaduwen. Maar dit zijn helemaal geen vreemde dingen. We kunnen hier gewoon kijken waar de zon staat, we kunnen meten hoe lang die schaduw is en we kunnen gewoon bepalen hoe hoog zo'n bergje is. Een tweede foto, u sprak er daarnet ook al even over. Dit is de landing van die Surveyor op de maan. Daarvan wisten we dus hoe groot het voorwerp was en we konden dat gewoon exact verifiëren. Kijk eens hier. Dat ziet er nog veel gekker uit. Maar we weten precies wat het is. Al die dingen zijn helemaal niet geheimzinnig of zo en er is op de maan NIETS maar dan ook NIETS gevonden, wat wijst op de aanwezigheid van grote hoeveelheden water, ook niet in het verleden. Er is niets gevonden wat wijst op bouwwerken. Er is wel degelijk een stoflaag gevonden. Ik vind dus allerm minst dat de duidelijke feiten die Adamski noemde, een bewijs zouden kunnen zijn voor het waar-zijn van zijn boodschap. Ik wil daar meteen nog iets aan toevoegen. . . .

Presentator:

Kort, Chriet, want we moeten hier van afstappen.

Drs. Titulaer:

Ik zal het er nog kort aan toevoegen. Als hij werkelijk dat contact heeft gehad, waar ik gewoon niet in geloof, waarom komt hij niet met duidelijker bewijzen? Hij mocht één keer zo'n ding filmen - waarom filmt hij dan niet van dichtbij? Waarom komt hij niet met zo'n bewoner van een andere planeet bij ons? Waarom zoeken die mensen geen contact?

Mevr. De Bruyn Kops:

Ja, mag ik u daar even op antwoorden?

Presentator:

Wilt u het heel kort maken, mevrouw?

Mevr. De Bruyn Kops:

Ik zal het heel kort maken. In 1966, om precies te zijn op 4 januari en op 14 januari is mrs. Rodeffer in Washington voor de ABC-televisie geweest en heeft verklaard, dat de bemanning van een schotel die zij gefotografeerd had, haar gezegd had dat zij wel voor de televisie wilden komen, maar dan met de allerhoogste in het land, want als zij met een minder iemand kwamen, dan werden ze uitgelachen en niet geloofd. Vandaar dat er een open brief naar de President is gegaan en naar het Congres.

Presentator:

Ja, ik moet het hier echt afsluiten, want ik heb nog één gast, dames en heren, die ik niet gaarne over het hoofd zou zien. Dat is de velen van u welbekende psycholoog drs. H. van Praag. Van Praag, ik zou willen vragen: Zou het mogelijk zijn, dat het hele verschijnsel van ufo's verklaarbaar is als een vorm van massa-psychose, als een collectieve hallucinatie bij wijze van spreken, in deze tijden van grote internationale spanningen? Wil je dat even heel kort beantwoorden?

Drs. Van Praag:

Nou, dan zou ik zeggen: dat geloof ik niet. Het verschijnsel is te veelvuldig waargenomen dan dat we het zonder meer uit een psychose zouden kunnen verklaren. Je zou dus kunnen aannemen dat de mensen allemaal slachtoffer zijn van optische illusies. Maar dat een zo groot aantal mensen met gezond verstand allemaal slachtoffer zouden kunnen zijn van massa-psychose, lijkt me uitgesloten. Iets anders is, dat je kunt aannemen, dat er een

Vervolg drs. Van Praag:

gebied bestaat, dat ze wel eens noemen "de half open werkelijkheid" – dat kan ik niet zo heel makkelijk kort uiteenzetten – die ligt tussen de gesloten werkelijkheid van het subject en de open werkelijkheid van de wetenschappelijke waarneming, waar waarnemingen mogelijk zijn die tot hier toe niet in de wetenschap gedaan zijn en waar men zich in de para-psychologie juist erg mee bezighoudt. Ik kan dat misschien – even aansluitend op wat dr. De Graaff gezegd heeft – zo nog toelichten: het is denkbaar dat er toch een uitbreiding van de gangbare wetenschap op den duur nodig zal zijn, totdat we de stap van massa naar massa-energie moeten voltooien naar een nieuwe combinatie van energie en informatie. En dat zou kunnen betekenen, dat we toch te maken krijgen met een categorie in het denken, die een groot aantal verschijnselen zou kunnen verklaren. Misschien kan ik dat heel eenvoudig zo toelichten, dat bijvoorbeeld een televisiebeeld dat wij op aarde van de maan gehad hebben, ons toch het gevoel geeft van volstrekte authenticiteit en aanwezigheid te midden van ons, terwijl het zich op grote afstand afspeelt. Je zou je kunnen voorstellen – ik geef dat slechts als een open hypothese – dat er informatie van een heel grote afstand tot ons komt langs een vergelijkbare weg (zoals wij televisie hebben), die voor de waarnemers zelfs fotografeerbaar in hun midden of vlakbij aanwezig is en die in werkelijkheid op een heel andere wijze teweeg gebracht wordt. In de combinatie van die verschillende gedachten, de half open werkelijkheid, de mogelijkheid van communicatietechnieken en het probleem van energie-informatie, is het zeker denkbaar dat we op het ogenblik in een stadium van de menselijke evolutie gekomen zijn, waarin zich waarnemingen voordoen, die niet helemaal op de traditionele wijze te verklaren zijn.

Presentator:

Maar wat zou hier dan aan de hand zijn? Hoe zou je dan het begrip "ufo" willen definiëren? Als afkomstig van andere planeten of dat niet?

Drs. Van Praag:

Ik zou niet zo ver durven en willen gaan, omdat, als het waar is wat ik zeg – wat ik alleen maar als een open mogelijkheid voor de hypotheseverruiming geef – dan is nog op geen enkele wijze bewezen dat het buitenaards of aards is. Er zijn zoveel andere mogelijkheden van transmissie denkbaar, ook van de aarde uit, dat ik pas die extra-planetaire hypothese zou accepteren als alle aardse hypothesen uitgeput zouden zijn.

Presentator:

Het boek van John Keel "Ufo's, Operatie Paard van Troje" spreekt dus van bezoekers of hoe je het noemen wilt, uit een andere werkelijkheid, uit een andere dimensie voor mijn part. Zou je daar in mee kunnen gaan? Want dan zou je misschien kunnen spreken van een paranormaal fenomeen.

Drs. Van Praag:

Ja. Dat woord dimensie vind ik, net als het overwinnen van de tijd, gewoon een gevaarlijk begrip in dezen. Ik ben wel heel erg geneigd om het be-toog zowel van Titulaer als van De Graaff te ondersteunen, dat we ter verklaring van nieuwe verschijnselen uit moeten gaan van de hypothese waar we op het ogenblik over beschikken. Alleen meen ik dat er op het ogenblik binnen het terrein van het para-psychologische denken en de moderne methodologie een aantal mogelijkheden geboden zijn, die ons tot een verruiming van onze waarneming in staat stellen. Misschien kan ik dat ook zo zeggen: als iemand de vraag stelt: "Bestaat iets?", dan is die vraag alleen maar zinvol als je hem rubriceren kan. Sinterklaas bestaat niet,

Vervolg drs. Van Praag:

maar hij bestaat wel in de verbeelding van de kinderen. Je moet dus eerst zeggen: als hoedanig, in welk opzicht? Als je mij dus vraagt: Bestaan vliegende schotels?, dan ben ik geneigd te zeggen: Ik wil aannemen dat ze ergens bestaan in een verruimd waarnemingsveld dat niet zuiver subjectief is.

Presentator:

Dank je wel, daar moet ik het bij laten. Ik wilde meneer Weverbergh het laatste woord geven in dit programma. Meneer Weverbergh, ik wilde u dat laatste woord geven aan de hand van een opmerking, die ik de laatste weken nogal eens om me heen heb gehoord, nl. de vraag: Waarom is dit probleem nu eigenlijk interessant? Wat doe je ermee? Wat heb je eraan of er vliegende schotels bestaan, ja of nee?

Hr. Weverbergh:

Voor mij ligt de interesse van dit hele grote probleem - ik ben er helemaal niet met het hart bij betrokken, het ligt meer op een intellectueel vlak - in de informatieoverdracht. Er is een bepaald gegeven: er zijn ufo's. In de massa, zowel als bij het wetenschappelijk establishment, is die informatie niet overgekomen. Het grote probleem voor mij is nu: hoe is het mogelijk, dat deze informatie niet overgekomen is? Ten tweede: wat kunnen we eraan doen, opdat de informatie wél overkomt? Zodat we ten derde als vraag krijgen of als mogelijkheid: als die informatie op een keer wél overgekomen is, op welke manier zullen we dan aan gegevens geraken om die ufo's op een wetenschappelijke manier te bestuderen?

Presentator:

Dank u wel!. Mevrouw De Bruyn Kops en alle heren hier: heel hartelijk dank! Dames en heren,

Vervolg presentator:

ik hoop dat u uit het programma van vanavond wel heeft begrepen, dat het vliegende-schotel fenomeen niet kan worden afgedaan met een lachje, een schouderophalen en met een opmerking als: Ach, dat is allemaal flauwekul. Honderdduizenden, ja waarschijnlijk zelfs miljoenen mensen over de hele wereld hebben niet alleen vliegende schotels waargenomen, maar ze hebben ook de vreemde verschijnselen waargenomen die ermee gepaard gaan. Bovendien zijn er boven alle verdenking verheven foto-, film-, en radarregistraties. Grote geleerden van internationale faam houden zich ermee bezig en publiceren erover in wetenschappelijke bladen. Regeringen en militaire autoriteiten in oost en west hebben onderzoekcommissies ingesteld en er zijn inmiddels enkele duizenden boeken verschenen, die alle draaien om vragen als: zijn ufo's boodschappers van andere planeten? Zijn het manifestaties uit een andere, ons onbekende werkelijkheid, ja, uit een parallel heelal misschien? Een uitvoerige lijst met titels vindt u in het tekstboekje, dat de complete tekst van vanavond bevat. Dit tekstboekje kunt u vóór 9 maart, en dames en heren, alstublieft niet later, bij ons aanvragen door ons een briefkaart te zenden met naast de normale frankering van een kwartje f. 1,50 aan geldige postzegels bijgeplakt. Alleen briefkaarten met f. 1,50 plus een kwartje gefrankeerd. Belgische kijkers moeten ons in een brief drie internationale antwoordcoupons, samen ter waarde van 24 Fr. zenden. Ons adres luidt dan: N.O.S. - Zienswijze, Postbus 4000, Hilversum. Het duurt dan ongeveer vier weken voor het boekje in uw bus valt. Dames en heren, in maart is er geen Zienswijze-uitzending. Wij komen bij u terug in april. Tot dan en hartelijk dank voor uw aandacht.

ADRESSEN

De diverse medewerkers aan het programma zijn uitsluitend schriftelijk via de redactie van Zienswijze bereikbaar.

Enkele particuliere Ufo-organisaties in Nederland:

Nederlands Onderzoek Bureau voor Ongeïdentificeerde Vliegende Objecten (Nobovo), Moleneind Z. z. 69, Drachten.
Stichting Space Center Andromeda, Wapserveenstraat 398, Den Haag.
Ufo-Contactgroep Nederland, Beeklaan 431, Den Haag.

Literatuurlijst: (er moest een - tamelijk willekeurige - keuze worden gedaan uit de zeer grote hoeveelheid literatuur. Red.)

* speciaal vermeld op verzoek van drs. Chr. Titulaer.

a) Rapporten e. d.

- * L. E. Catoe Ufo's and related subjects: An annotated Bibliography (U. S. Government Printing Office, Washington '69). Bevat ruim 1600 titels van boeken en tijdschriften
- * Dr. E. U. Condon Final Report of the Scientific Study of Unidentified Flying Objects by the University of Colorado under contract to the United States Air Force (Bantam Book N. Y. '69)
- * R. H. Hall The Ufo Evidence (Nicap, Washington, '64)
- * - Hearings before the Committee on Science and Astronautics U. S. House of Representatives-Ninetyeth Congress Second Symposium on Ufo's (U. S. Government Printing Office, Washington, '68)
U. S. A. F. Projects Grudge and Bluebook Reports 1-12 (Nicap, Washington, '68)

b) Overige literatuur

- Ch. Bowen The Humanoids (Spearman, London)
- P. Coll Hebben zij gelijk? (Kluwer, Deventer)

F. Edwards	Vliegende schotels (Paris, Aldam)
Dr. R. Elmayer von Vestenbrugg	Eingriffe aus dem Kosmos (Bauer, Freiburg i.Br.)
H. Elsässer e. a.	Zijn wij wel alleen in de kosmos? (Hollandia, Baarn)
J. Herrmann	Das falsche Weltbild; Astro- nomie und Aberglaube (Kos- mos Verlag, Stuttgart)
I. Hobana/J. We- verbergh	Ufo's in Oost en West I (Kluwer, Deventer)
I. Hobana/J. We- verbergh	Ufo's in Oost en West II (verschijnt in de loop van '72)
J.A. Keel	Ufo's, Operatie Paard van Troje (Gottmer, Haarlem)
P. Kolisomo	Schaduw en op de sterren (Hollandia, Baarn)
"	Zij kwamen van andere planeten (Hollandia, Baarn)
* Dr. D.H. Menzel	Flying Saucers (Harvard Univ. Press, Cambridge U.S.A.)
A. Michel	Pour les soucoupes volan- tes (Berger-Levrault, Nan- cy)
J. Pahl	Sterrenmensen zijn onder ons (Meulenhoff, Baarn) - (verschijnt voorjaar '72)
A. Ribera	El gran enigma de los pla- tillos volantes (Pomaire, Barcelona)
G.R. Steinhäuser	Terug naar de Goden (Lui- tingh, Laren)
J. Vallée	Passport to Magonia (Spear- man, London)

De volgende boeken zijn een keuze uit een gro-
te hoeveelheid door Meulenhoff Bruna N.V. ge-
importeerde Engels-talige pockets:

J. David	The Flying Saucer Reader (Signet)
F. Edwards	Flying Saucers: here and now! (Bantam)
J.G. Fuller	Aliens in the Skies (Ber- kley Medallion)
J. A. Greenfield	The Ufo-Report (Lancer)
Dr. C.G. Jung	Flying Saucers (Signet)
B. le Poer Trench	The flying Saucer Story (Ace)
C.E. Lorenzen	Flying Saucers (Signet)
	Ufo's, the whole story (Signet)
E. J. Ruppelt	The report on Ufo's (Ace)
D.R. Saunders/ R. Harkins	Ufo's? Yes! (Signet)
* W. Sullivan	We are not alone (Signet)
J. Vallée	Anatomy of a phenomenon (Ace)
-	The official Guide to Ufo's (Ace)

Beeldstroken over ufo's zijn verkrijgbaar bij
het Centraal Projectie- en Lichtbeelden Insti-
tuit (p. a. Werkgroep Audio-Visuele Media,
Postbus 99, Driebergen)

